

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าเรื่องวรรณยุกต์ในภาษาญ้อ สรุปได้ดังนี้

1. จำนวนสำเนียง

ภาษาญ้อที่ใช้ในอำเภอเมือง จังหวัดลกลนคร อำเภอท่าอุเทน และอำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม จำนวน 26 ตำบล เมื่อวิเคราะห์โดยใช้เครื่องแสดงแผนภาพคลื่นเสียง (Sound spectrograph) มีลักษณะทางสัทศาสตร์ ของเสียงวรรณยุกต์ที่แตกต่างกัน อันก่อให้เกิดสำเนียงต่าง ๆ รวมทั้งสิ้น 26 สำเนียง ดังต่อไปนี้ คือ

- 1.1 สำเนียงญ้อตำบลขมิ้น
- 1.2 สำเนียงญ้อตำบลเขียงเครือ
- 1.3 สำเนียงญ้อตำบลดงชน
- 1.4 สำเนียงญ้อตำบลดงมะไฟ
- 1.5 สำเนียงญ้อตำบลดงโขบ
- 1.6 สำเนียงญ้อตำบลท่าแร่
- 1.7 สำเนียงญ้อตำบลธาตุเชิงชุม
- 1.8 สำเนียงญ้อตำบลธาตุนาเวจ
- 1.9 สำเนียงญ้อตำบลนาแก้ว
- 1.10 สำเนียง ญ้อตำบลนาตงวัดกนา
- 1.11 สำเนียงญ้อตำบลบ้านโหว
- 1.12 สำเนียงญ้อตำบลหงษ์วัง
- 1.13 สำเนียงญ้อตำบลเหล่าโพนค้อ
- 1.14 สำเนียงญ้อตำบลไชยบุรี
- 1.15 สำเนียงญ้อตำบลท่าจำปา

- 1.16 ลำียงญ้อตำบลท่าอุเทน
- 1.17 ลำียงญ้อตำบลนาขมิ้น
- 1.18 ลำียงญ้อตำบลโนนตาล
- 1.19 ลำียงญ้อตำบลบ้านค้อ
- 1.20 ลำียงญ้อตำบลโพนบก
- 1.21 ลำียงญ้อตำบลโพนสวรรค์
- 1.22 ลำียงญ้อตำบลเวินพระบาท
- 1.23 ลำียงญ้อตำบลนางัว
- 1.24 ลำียงญ้อตำบลนาหว้า
- 1.25 ลำียงญ้อตำบลบ้านเหล่าพัฒนา
- 1.26 ลำียงญ้อตำบลบ้านเสียว

2. จำนวนภาษาถิ่นย่อยแบ่งโดยใช้จำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์

ลำียงญ้อทั้ง 26 ลำียงญ้อดังกล่าว เมื่อพิจารณาที่จำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ สามารถแบ่งได้เป็น 3 ภาษาถิ่นย่อย (ดูแผนที่ 1 หน้า 215) ดังต่อไปนี้

2.1 ภาษาถิ่นย่อยที่มีระบบ 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ (4-tone system)

ได้แก่ ภาษาญ้อที่ใช้พูดในอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร จำนวน 13 ตำบล คือ ตำบลขมิ้น ตำบลเชียงเครือ ตำบลดงขุ่น ตำบลดงมะไฟ ตำบลดงโชน ตำบลท่าแร่ ตำบลธาตุนาเวง ตำบลนาแกว ตำบลนาตงพัฒนา ตำบลบ้านโพน ตำบลพังขว้าง และตำบลเหล่าโพนค้อ และอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนมอีก 1 ตำบล คือ ตำบลเวินพระบาท

2.2 ภาษาถิ่นย่อยที่มีระบบ 5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ (5-tone system)

ได้แก่ ภาษาญ้อที่ใช้พูดในอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม จำนวน 3 ตำบล คือ ตำบลไผ่บุรุษ ตำบลท่าสำป้า ตำบลโนนตาล และอำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม จำนวน 2 ตำบล คือ ตำบลนางัว และตำบลบ้านเสียว

2.3 ภาษาถิ่นย่อยที่มีระบบ 6 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ (6-tone system)

ได้แก่ ภาษาถิ่นที่ใช้พูดในอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม จำนวน 5 ตำบล คือ ตำบลท่าอุเทน ตำบลนาขมิ้น ตำบลบ้านค้อ ตำบลโพนบก ตำบลโพนสวรรค์ และอำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม จำนวน 2 ตำบล คือ ตำบลนาหว้า และตำบลบ้านเหล่าพัฒนา

3. จำนวนภาษาถิ่นย่อยแบ่งโดยใช้ลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์

ภาษาถิ่นทั้ง 26 สำเนียง เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการแยกเสียงวรรณยุกต์ และลักษณะของเสียงวรรณยุกต์แล้ว ทำให้สามารถแบ่งเป็นภาษาถิ่นย่อยได้ 7 กลุ่ม ดังนี้ (ดูแผนผังที่ 2 หน้า 265)

3.1 ภาษาถิ่นย่อยกลุ่มที่ 1 ได้แก่ ภาษาถิ่น ตำบลขมิ้น ตำบลเชียงเครือ ตำบลดงชน ตำบลดงมะไฟ ตำบลตองโขบ ตำบลท่าแร่ ตำบลธาตุเชิงชุม ตำบลธาตุนาเวง ตำบลนาแก้ว ตำบลนาตงวัฒนา ตำบลบ้านโพน ตำบลพังขว้าง และตำบลเหล่าโพนค้อ อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ดังตารางที่ 52 ต่อไปนี้

ตารางที่ 52 แสดงภาษาถิ่นย่อยกลุ่มที่ 1

	A	B	C	DL	DS
1			3		
2	1				4
3					
4	2		4		3

13.2 ภาษาญ้อย่อย กลุ่มที่ 2 ได้แก่ภาษาญ้อยู่ตำบลเวินพระบาท อำเภอ
ท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ดังตารางที่ 53 ต่อไปนี้

ตารางที่ 53 แสดงภาษาญ้อย่อยกลุ่มที่ 2

	A	B	C	DL	DS
1			2	(?)	
2	1		3		4
3					
4			4	3	3

13.3 ภาษาญ้อย่อยกลุ่มที่ 3 ได้แก่ ภาษาญ้อยู่ตำบลนางัว และตำบลบ้านเสียว
อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม ดังตารางที่ 54 ต่อไปนี้

ตารางที่ 54 แสดงภาษาญ้อย่อย กลุ่มที่ 3

	A	B	C	DL	DS
1					
2	1	2	4	2	5
3					
4		3	5	3	

3.4 ภาษาญ้อย่อยกลุ่มที่ 4 ได้แก่ ภาษาญ้อยู่ตำบลท่าศาลา และตำบล
โนนตาล อำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม ดังตารางที่ 55 ต่อไปนี้

ตารางที่ 55 แสดงภาษาญ้อย่อยกลุ่มที่ 4

	A	E	C	DL	DS
1					
2	1	2	4	2	5
3					
4		3	5	3	4

3.5 ภาษาญ้อย่อยกลุ่มที่ 5 ได้แก่ ภาษาญ้อยู่ตำบลนาขมิ้น อำเภอท่าอุเทน
และตำบลนาหว้า อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม ดังตารางที่ 56 ต่อไปนี้

ตารางที่ 56 แสดงภาษาญ้อย่อยกลุ่มที่ 5

	A	E	C	DL	DS
1	1				
2		3	5	3	6
3	2				
4		4	6	4	

3.6 ภาษาญ้อย่อยกลุ่มที่ 6 ได้แก่ ภาษาญ้อยตำบลท่าจันทน์ ตำบลบ้านค้อ ตำบลโพนบก ตำบลโพนสีวรรค อำเภอกำแพงแสน และตำบลบ้านเหล่าพัฒนา อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม ดังตารางที่ 57 ต่อไปนี้

ตารางที่ 57 แสดงภาษาญ้อย่อยกลุ่มที่ 6

	A	E	C	DL	DS
1	1 ? /				
2	2	3	5	3	6
3					
4		4	6	4	5

3.7 ภาษาญ้อย่อยกลุ่มที่ 7 ได้แก่ ภาษาญ้อยตำบลไชยบุรี อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครพนม ดังตารางที่ 58 ต่อไปนี้

ตารางที่ 58 แสดงภาษาญ้อย่อยกลุ่มที่ 7

	A	E	C	DL	DS
1	1				
2	2	3	4	3	5
3					
4			5	4	4

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า สิ่งสำคัญที่เป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นความแตกต่างของภาษาถิ่นแต่ละสำเนียง คือ ลักษณะทางสัทศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์ และเมื่อนำสำเนียงท้องถิ่นทั้ง 26 สำเนียงมาศึกษาเปรียบเทียบกัน จะทำให้แบ่งภาษาถิ่นย่อยของภาษาถิ่นได้ถึง 7 ภาษาถิ่นย่อย โดยใช้การแยกเสียงวรรณยุกต์เป็นเกณฑ์ในการแบ่ง ตามการวิเคราะห์ของวิลเลียม เจ. เบ็ดดี (ดูบทที่ 4 ภาษาถิ่นย่อยของญ้อ หน้า 214)

เมื่อนำผลการวิจัยนี้ไปเปรียบเทียบกับงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ดูบทที่ 1 บทนำ หน้า 18) ปรากฏว่าจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ และการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่น มีทั้งความเหมือนกัน และความแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้ คือ

เมื่อเปรียบเทียบตารางการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาถิ่นต่าง ๆ ที่ เจ. มาร์วิน บราวน์¹ เคยศึกษาไว้ พบว่า การแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาย้อ หรือ ญ้อ จังหวัด ลักกลนคร แตกต่างไปจากผลงานวิจัยนี้ กล่าวคือ เสียงวรรณยุกต์ในภาษาย้อ จังหวัด ลักกลนคร ตามการวิเคราะห์ของ เจ. มาร์วิน บราวน์ มีทั้งหมด 5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ในขณะที่เสียงวรรณยุกต์ภาษาถิ่นอำเภอเมือง จังหวัด ลักกลนคร ในการวิจัย นี้มีเพียง 4 หน่วยเสียงวรรณยุกต์ เท่านั้น ทั้งนี้เพราะว่าไม่ มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ระหว่าง B 1 กับ C 1 ดังตารางที่ 59 และ 60 ต่อไปนี้

¹J. Marvin Brown, From Ancient Thai to Modern dialects, pp. 111- 112.

	A	B	C
1	1	3	5
2	1	3	4
3	1	3	4
4	2	4	4

ตารางที่ 59 แสดงการแยกเสียง
วรรณยุกต์ภาษาข้อย่กลนคร
(ดัดแปลงจากบรรานัน
หน้า 112)

	A	B	C
1	1	3	3
2	1	3	4
3	1	3	4
4	2	4	4

ตารางที่ 60 แสดงการแยกเสียง
วรรณยุกต์ภาษาญ้อ
อำเภอเมือง จังหวัด
ลกลนคร

แต่การแยกเสียงวรรณยุกต์ภาษาข้อย่ (Yo) ที่เจมส์ อาร์ เชมเบอร์เลน¹
เคยศึกษาไว้ กับผลของการวิจัยนี้เป็นอย่างเดียวกัน กล่าวคือ ในแถว A มีเสียงวรรณยุกต์
2 เสียง คือ A 1, 2, 3 กับ A 4 แถว B มีเสียงวรรณยุกต์ 2 เสียง คือ B 1
2, 3 กับ B 4 ส่วน C 1 มีเสียงวรรณยุกต์อย่างเดียวกันกับ B 1 2 3 และ
แถว C 2 3 4 มีเสียงวรรณยุกต์อย่างเดียวกันกับ B 4 นอกจากนั้นแล้ว
เสียงวรรณยุกต์ในพยางค์ตายเสียงยาว และพยางค์ตายเสียงสั้นของผลงานวิเคราะห์ทั้งสอง
ก็มีลักษณะอย่างเดียวกันด้วย ดังตารางแสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์ ภาษาข้อย่ของ
เจมส์ อาร์ เชมเบอร์เลน ต่อไปนี้ (ดูตารางที่ 60 ประกอบด้วย)

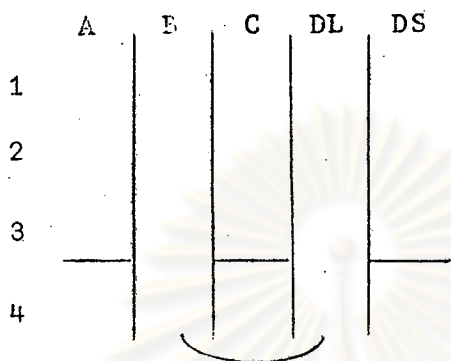
¹James R. Chamberlain, "A New Look at the History and
Classification of the Tai Languages," in Studies in Tai
Linguistics in Honour of William J. Gedney, p. 52.

	A	B	C	DL	DS
1	1	3	3	3	4
2	1	3	4	3	4
3	1	3	4	3	4
4	2	4	4	4	3

ตารางที่ 61 แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์ ภาษาย้อ ลักลอนคร (ดัดแปลงจาก
แชมเบอร์เลน หน้า 52)

แต่การแยกเสียงวรรณยุกต์ภาษาย้อ (Nyo) ที่ เจมส์ อาร์ แชมเบอร์เลน¹
เคยศึกษาไว้ แตกต่างไปจากการแยกเสียงวรรณยุกต์ในภาษาย้อในอำเภอท่าอุเทน ทุกตำบล
ถึงแม้ว่ามีระบบ 5 หน่วยเสียงวรรณยุกต์เหมือนกันก็ตาม กล่าวคือ การแยกเสียงวรรณยุกต์
ภาษาย้อ ตามการวิเคราะห์ของเจมส์ อาร์ แชมเบอร์เลน ในแถว A จะแยกระหว่าง
A 1 2 3 กับ A 4 แถว B ไม่มีการแยก และแถว C จะแยกระหว่าง C 1 2 3
กับ 4 (ดูตารางที่ 62) ซึ่งแตกต่างไปจากภาษาย้ออำเภอท่าอุเทน ในตำบลที่มีระบบ 5
หน่วยเสียงวรรณยุกต์ ในงานวิจัยนี้ เพราะแถว A มีการแยกเสียงวรรณยุกต์เป็น 2
แบบ คือ เป็นเสียงวรรณยุกต์ A 1 2 3 4 ตลอด หรือ A 1 กับ A 2 3 4
แถว B แยกระหว่าง B 1 2 3 กับ B 4 และแถว C มีการแยก
เสียงวรรณยุกต์เป็น 2 แบบ คือ C 1 กับ C 2 3 กับ C 4 หรือ C 1 2 3
กับ C 4 (ดูตารางที่ 62)

¹James R. Chamberlain, "A New Look at the History and
Classification of the Tai Languages," pp. 54 - 55.

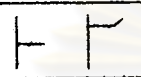

ตารางที่ 62 แสดงการแยกเสียง วรรณยุกต์ในภาษาอู้อ (นากลาง)

(ดัดแปลงจากเขมเบอร์เลน หน้า 55)

นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบการแยกเสียงวรรณยุกต์ภาษาอู้อ (ท่าอุเทน) ซึ่ง วิลเลียม เจ. เก็ตตี¹ เคยศึกษาไว้ ก็แตกต่างไปจากผลการวิจัยนี้เล็กน้อย กล่าวคือ มีจำนวนเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง เหมือนภาษาอู้อ อำเภอท่าอุเทน บางตำบล ในงานวิจัยนี้ (ดูรายละเอียดในบทที่ 1 หน้า 18) แต่ความแตกต่างที่เห็นได้อย่าง ชัดเจนคือ ภาษาอู้ออำเภอท่าอุเทน ตามผลการวิเคราะห์ของวิลเลียม เจ. เก็ตตี เสียง วรรณยุกต์ในแถว A จะแยกเป็น A 1 2 3 กับ A 4 ส่วนแถว A ตามผล การวิจัยนี้ จะแยกเป็น A 1 กับ A 2 3 4 ดังตารางแสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์ ภาษาอู้อ อำเภอท่าอุเทน ของวิลเลียม เจ. เก็ตตี (ดูตารางที่ 63) ต่อไปนี้

¹William J. Gedney, "A Preliminary Typology of Tone Shapes and Tonal Sound Changes in Tai : The Lan Na A-Tones," cited by David Strecker, p. 188.

	A	B	C
*ph			
*p			
*ʔb			
*b			

ตารางที่ 63 แสดงการแยกเสียงวรรณยุกต์ภาษาญ้อว่าเกอทำอุแทน ซึ่งวิเคราะห์โดย วิลเลียม แล. เก็ดน์ (คัดจาก สเตรกเกอร์ หน้า 188)

ข้อสังเกต

ผลพลอยได้จากการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งควรจะกล่าวถึงด้วย เพราะอาจจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจในด้านภาษาคำศัพท์เชิงประวัติและเปรียบเทียบ คือ

1. ระดับเสียงวรรณยุกต์ (pitch) ภาษาญ้อ

จากการสังเกตระดับเสียงวรรณยุกต์ของภาษาญ้อทั้ง 26 คำบล ซึ่งผู้บอกภาษาเป็นหูฟังทั้งหมด (ดูรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติผู้บอกภาษาในภาคผนวก ข) โดยการวิเคราะห์จากแผนภาพคลื่นเสียง (sound spectrograms) ของคำ 60 คำ พบว่า ภาษาญ้อมีระดับเสียงอยู่ประมาณความถี่คลื่นเสียงระหว่าง 100 - 300 Hz (ดูรายละเอียดลักษณะทางสัทศาสตร์ของเสียงวรรณยุกต์แต่ละคำบล ในบทที่ 4) และเมื่อเปรียบเทียบกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยมาตรฐานที่ อาร์เธอร์ เอส อับรามสัน (Arthur S. Abramson)¹ ได้เคยศึกษาไว้ ปรากฏว่าเสียงวรรณยุกต์ภาษาไทย

¹ Arthur S. Abramson, "The Vowel and Tones of Standard Thai : Acoustical Measurements and Experiments," p. 127.

มาตรฐานซึ่งวิเคราะห์จากข้อมูลที่ได้จากผู้ออกภาษาที่เป็นผู้ย้าย มีความแตกต่างไปจากระดับเสียงวรรณยุกต์ของภาษาอื่น คือ พยางค์ที่มีเสียงสระเดี่ยว จะมีความถี่คลื่นเสียงระหว่าง 90 - 140 Hz ส่วนพยางค์ที่มีสระประสม มีความถี่คลื่นเสียงระหว่าง 90 - 150 Hz

2. การรวมเสียงวรรณยุกต์ (tone coalescence) ในแถว B และแถว DL

เป็นที่น่าสังเกตว่าลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ และการแยกเสียงวรรณยุกต์ในแถว B ของภาษาอื่นทั้ง 26 สำเนียง กับแถว DL เหมือนกัน (ดูรายละเอียดในบทที่ 5 : เปรียบเทียบวรรณยุกต์ หน้า 266) ซึ่งตรงกับ วิลเลียม เจ. เก็ดนีย์ (William J. Gedney)¹ ได้กล่าวไว้ว่า

วรรณยุกต์แถว DL ตามผลที่ออกมา มักจะเหมือนกับวรรณยุกต์แถว B ทั้งทางสัทศาสตร์และการแบ่งแยกทางโครงสร้าง เหตุผลทางประวัติศาสตร์สำหรับกรณีประหลาดนี้ ยังไม่เป็นที่เข้าใจ แต่ก็เป็นเรื่องธรรมดาสำหรับภาษาตระกูลไท ผู้สำรวจข้อมูลจะต้องตรวจสอบการวิเคราะห์แถว DL กับสิ่งที่พบในแถว B และถ้าเงื่อนไขไม่เหมือนกัน โอกาสที่จะเป็นไปได้ คือ เขาอาจวิเคราะห์ผิดพลาด

3. การแยกเสียงวรรณยุกต์ (tone split) ของภาษาอื่นทั้ง 2 จังหวัดจากการเปรียบเทียบวรรณยุกต์ในภาษาอื่นทั้ง 26 สำเนียง พบว่าลักษณะเด่นของภาษาอื่นอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร จำนวนทั้ง 13 สำเนียง คือ มีการแยกเสียงวรรณยุกต์ (tone split) เป็นแบบเดียวกันทั้งหมด ส่วนภาษาอื่นอำเภอท่าอุเทน และอำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม มีการแยกเสียงวรรณยุกต์แตกต่างกันถึง 6 กลุ่ม (ดูบทที่ 5 แผนที่ 2 หน้า 265) ประกอบ)

¹William J. Gedney, "A Checklist for Determining Tones in Tai Dialects," p. 431.

ความแตกต่างระหว่างระบบวรรณยุกต์ภาษาญ้ออำเภอเมือง จังหวัดลกลนคร กับภาษาญ้ออำเภอท่าอุเทน และอำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม ดังกล่าวนี้ เมื่อพิจารณาโดยใช้หลักฐานทางประวัติศาสตร์ จะเห็นได้ว่า พวกญ้อในอำเภอเมือง จังหวัดลกลนคร เป็นคนพื้นเมืองที่ตั้งหลักแหล่งอยู่บริเวณจังหวัดลกลนคร ตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก (ประมาณปี พ.ศ. 2329) แล้วมีการอพยพไปอยู่ที่จังหวัดปราจีนบุรี แล้วจึงอพยพกลับคืนมาอยู่ที่จังหวัดลกลนครอีกในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (ประมาณปี พ.ศ. 2381) และคาดว่าคนญ้อพวกนี้ยังคงใช้ภาษาของตนอยู่ตลอดมาโดยที่ไม่มีภาษาถิ่นอื่นเข้ามามีอิทธิพลมากนัก ส่วนพวกญ้อในอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนมนั้น เดิมอยู่ที่ประเทศลาว และเมื่อประเทศลาวไปสวามิภักดิ์ต่อประเทศญวน พวกญ้อก็ต้องขึ้นกับเมืองญวน ดังนั้นในช่วงเวลานี้ภาษาญวนอาจจะเข้ามามีอิทธิพลต่อภาษาญ้อท่าอุเทน ครั้นเมืองเวียงจันทน์เสียแก่กรุงเทพฯ พวกญ้อก็อพยพข้ามแม่น้ำโขงเข้ามาอยู่แถบเมืองไชยบุรี (ทางเหนือของเมืองท่าอุเทน) ซึ่งชาวพื้นเมืองของเมืองไชยบุรี ใช้ภาษาลาว เป็นส่วนใหญ่ แล้วก็อพยพไปอยู่เมืองหลวงปู่สิงห์ ประเทศลาวอีก และในที่สุดสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (ประมาณปี พ.ศ. 2382) พวกญ้อจึงได้มาตั้งรกรากอยู่ที่เมืองท่าอุเทน (คือ อำเภอท่าอุเทนในปัจจุบัน) แล้วจึงแยกย้ายไปตั้งถิ่นฐานในอำเภอนาหว้าในเวลาต่อมา (ดูรายละเอียดในบทที่ 1 : ประวัติความเป็นมาของคนญ้อโดยสังเขป หน้า 16)

จากหลักฐานทางด้านประวัติศาสตร์ดังกล่าวนี้ ก็พอจะสรุปได้ว่า สาเหตุที่ภาษาญ้ออำเภอท่าอุเทน และอำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม มีลักษณะการแยกเสียงวรรณยุกต์แตกต่างกันไปได้ถึง 6 กลุ่ม อาจเนื่องมาจากการที่มีการอพยพมาจากหลายแหล่งดังกล่าวมาแล้ว และในระหว่างการอพยพแต่ละครั้งก็อาจมีอิทธิพลของภาษาอื่น เช่น ภาษาลาว ภาษาไทถิ่นอื่นๆ เข้ามาปะปนด้วย นอกเหนือไปจากนี้ ในปัจจุบันในท้องถิ่นบางแห่งในอำเภอท่าอุเทน และอำเภอนาหว้า ซึ่งต่างก็เป็นอำเภอเล็ก ๆ มีภาษาถิ่นใช้หลายภาษา เช่น ภาษาญ้อไทย ภาษาไช่ ภาษาลาว และภาษาแสก¹ ซึ่ง

¹ ข้อมูลดังกล่าวได้จากการสอบถามกำหนด และผู้ใหญ่บ้าน

ภาษาเหล่านี้อาจไปมีอิทธิพลต่อภาษาญ้อในอำเภอทั้งสองได้ จึงทำให้มีภาษาญ้อย่อยได้ถึง 6 กลุ่มดังกล่าว

นอกจากนี้แล้ว ผู้บอกภาษาในแต่ละตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร ยังยืนยันว่า ภาษาญ้อที่ตนใช้ มีเสียงไม่เหมือนกับภาษาญ้ออำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม และเมื่อสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาในตำบลต่าง ๆ ในอำเภอท่าอุเทน และอำเภอนาหว้า บางตำบลก็ยืนยันว่าภาษาญ้อที่ตนพูดเหมือนกับตำบลหนึ่ง แต่ต่างไปจากอีกตำบลหนึ่ง และแตกต่างไปจากภาษาญ้อสกลนคร

ข้อเสนอนี้

ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนะเรื่องที่น่าสนใจในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

คือ

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบภาษาญ้อในอำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร อำเภอท่าอุเทน และอำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม กับภาษาญ้อในที่อื่น ๆ (ดูภาคผนวก ง. (ภูมิสำเนาของคณูถิ่นอื่น ๆ ในประเทศไทย) ในลักษณะเดียวกันกับงานวิจัยนี้ เพื่อดูวิวัฒนาการของภาษาญ้อ
2. ควรศึกษาภาษาญ้อในเรื่องการฟังเสียงวรรณยุกต์ (perception test) ของผู้พูดภาษาญ้อว่าสามารถแบ่งสำเนียงญ้อได้กี่สำเนียง และตรงกับผลการศึกษาค้างนี้หรือไม่ อย่างไร
3. ควรศึกษาวรรณยุกต์ในภาษาญ้อ เพื่อสร้าง (reconstruct) วรรณยุกต์ในภาษาญ้อดั้งเดิม (Proto - Nyo Tones)
4. ควรศึกษาและวิจัยภาษาญ้อในเรื่องคำ ความสัมพันธ์ระหว่างคำ และความหมาย ทั้งด้านภาษาคำศัพท์เชิงประวัติ เปรียบเทียบ สังคมวิทยา และคติชนวิทยา